

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและความต้องการรูปแบบรายการโทรทัศน์
ของคนพิการทางสายตา

Television Exposure and Needs for Appropriate Programs for the Blind

ภัททิรา กลิ่นเลขา

Phattira Klinlekhar

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Abstract

The purposes of this research were to study (1) the blind's behavior in tuning in to television broadcasts, (2) the blind's needs for television broadcasts, and (3) the blind's recommendations for television programs. The study was conducted as a survey research using 79 blind students from Hatyai Dhammasakol for the Blind School, Songkhla. Questionnaires were used and personal interviews were conducted for collecting data. Analysis of data was done in a descriptive manner as related to each question. Frequencies, means, and percentages of responses were also calculated.

Results of the study were as follows: (1) The blind tuned in to television broadcasts on a daily basis. The main purpose for tuning in to these television programs was for following up on news and information. Bangkok Broadcasting Television Channel 7 was tuned in more often than other channels Monday through Friday, 06.00 am – 6.00 pm. The types of programs that received the most attention were: news broadcast (social activities, politics and economics), second in popularity was documentaries, and third was cartoon programs. (2) As for the blind's view regarding television programs, the majority of them believed that television is a desirable and beneficial medium for this disadvantaged group of people. The most prominent benefit of television was it was fast and easy to receive news and information in different areas of interest. Furthermore, television has both audio and visuals which make the information relayed to the viewers most complete. However, most of the blind involved in the study believed that there were not enough suitable programs for them. Also, it was not convenient for the blind to participate in the broadcast programs. (3) As for types and formats of programs deemed desirable for the blind, the sampling population indicated that they would like to have opportunities to take part in some of the programs such as game shows, questions-and-answers, phone-in's, and SMS services. In addition, they also wanted to have phone numbers and addresses so that communication could be conducted. For sports programs, the blind would like the narrators to give more details of the action so that it would be easier for them to visualize the game. For public services programs, the blind would like the television station to deliver more programs dealing with social work for the blind thus making it possible for everyone in society to live happily together. Lastly, the blind pointed out that it would be most beneficial for society if the news dealing with violence were decreased while news depicting desirable elements in society should be given more attention to.

Key words: *Media exposure, needs for appropriate television programs, the blind*

บทคัดย่อ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อและความต้องการรูปแบบรายการโทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา” ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อโทรทัศน์ (2) เพื่อศึกษาความต้องการสื่อโทรทัศน์ และ (3) เพื่อศึกษาความต้องการรูปแบบรายการโทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนโรงเรียนการศึกษาคนตาบอดธรรมศาสตร์หาดีใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 79 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา อธิบายแต่ละหัวข้อคำถาม รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า (1) พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อโทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา เปิดรับสื่อโทรทัศน์แบบสม่ำเสมอ ทุกวัน โดยใช้อุปกรณ์ คือ เครื่องรับโทรทัศน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการรับทราบข้อมูลข่าวสาร เป็นส่วนใหญ่ และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เปิดรับรายการทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 06.00-09.00 น. โดยให้ความสนใจเปิดรับรายการประเภทรายการข่าว (สังคม การเมือง และเศรษฐกิจ) รายการสารคดี และการ์ตูนตามลำดับ (2) สำหรับความต้องการสื่อโทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ แสดงความคิดเห็นว่า สถานกาปัจจุบันของรายการโทรทัศน์ประเภทต่างๆมีความเหมาะสมที่จะส่งเสริมหรือสนับสนุนให้คนพิการทางสายตา โดยจุดเด่นของสื่อโทรทัศน์ คือ ให้ความรู้และข้อมูลข่าวสาร ที่รวดเร็ว หลากหลาย รอบด้าน พร้อมทั้งการนำเสนอมีความสมบูรณ์แบบทั้งภาพ เสียง แต่ จุดด้อยของสื่อโทรทัศน์ในความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่า ยังไม่มีการสนับสนุนรายการที่เน้นต่อกลุ่มคนพิการทางสายตา และกิจกรรมในบางรายการยังไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการทางสายตา (3) ความต้องการรูปแบบรายการโทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ต้องการให้คนพิการทางสายตาสามารถมีส่วนร่วมในรายการต่างๆ ได้ เช่น การเล่นเกมส์ การตอบคำถาม โทรศัพท์พูดคุย การส่ง SMS โดยขอให้มีการแจ้งหมายเลขโทรศัพท์ หรือที่อยู่ให้ทราบ รวมทั้ง การบรรยายหรือพากย์เสียงรายการประเภทกีฬา เน้นทุกท่าทางเพื่อสามารถจินตนาการตามได้ และขอให้มีรายการด้านกาใช้ความรู้ด้านสังคมสงเคราะห์ของคนพิการให้บุคคลทั่วไปได้ นำเสนอเพื่อให้คนในสังคมส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจและให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้ดีขึ้น รวมทั้ง กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ ขอให้ลดจำนวนรายการและข่าว ที่มีการนำเสนอเนื้อหา ที่มีความรุนแรง เน้นกาสร้างภาพหรือจินตนาการที่ดี และเหมาะสม

คำสำคัญ : พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อ ความต้องการรูปแบบรายการโทรทัศน์ คนพิการทางสายตา

บทนำ

“งานช่วยเหลือผู้พิการมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะว่าผู้พิการมิได้เป็นผู้ที่อยากจะพิการ แต่อยากช่วยตนเอง ถ้าเราไม่สามารถช่วยเขาให้สามารถที่จะปฏิบัติงานเพื่อมีชีวิตและมีเศรษฐกิจของครอบครัว จะทำให้เกิดสิ่งทีหนักในครอบครัวหนักแก่สังคม ฉะนั้น นโยบายทีจะทำก็คือ ช่วยเขาให้เขาช่วยตัวเองได้เพื่อที่จะให้เขาสามารถเป็นประโยชน์ต่อสังคม” (พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานพระราชดำรัสแก่คณะกรรมการมูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันศุกร์ที่ 22 เดือนมีนาคม พุทธศักราช 2527)

มนุษย์เราเกิดมาย่อมมีความแตกต่างกันในศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ดังนั้นในสังคมจึงย่อมมีทั้งบุคคลปกติ บุคคลที่มีศักยภาพสูง และบุคคลพิการ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ล้วนแล้วแต่จะเป็นกำลังสำคัญของการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะด้านใดด้านหนึ่ง สำหรับผู้พิการด้านสายตา แม้ร่างกายพิการแต่จิตใจและสมองยังคงมีกำลังและศักยภาพในการสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมได้ การศึกษาจะช่วยให้ความสามารถปรากฏเด่นชัด พื้นฐานที่แตกต่าง ต้องเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น และให้ทันกับเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก การให้การศึกษา ความรู้ ความบันเทิง แก่คนพิการควรจะจัดขึ้นให้เช่นเดียวกับคนปกติ ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 ได้ระบุไว้ชัดเจนว่า ทุกคนมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยรัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 วรรคสองและสาม ยังได้บัญญัติไว้เป็นพิเศษว่า "การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือ ไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง "คนพิการมีความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจที่จำเป็นต้องอาศัยการจัดการศึกษารูปแบบพิเศษ ตลอดจนสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อเสริมการเรียนรู้ รูปแบบต่างๆ ที่จะช่วยทดแทนความบกพร่องของคนพิการแต่ละประเภทอย่างเหมาะสมและตรงกับสภาพและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง

จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ยังขาดแคลนสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาที่เหมาะสมและมีคุณภาพ ส่งเสริมให้คนพิการได้พัฒนาการเรียนรู้ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อจำกัดสำคัญนี้ส่งผลให้คนพิการประเภทต่างๆ ไม่สามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ทัดเทียมกับบุคคลทั่วไป ตลอดจนไม่ทันต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การเรียนรู้ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ดังนั้น สื่อและเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับคนพิการจึงนับเป็นปัจจัยหลักประการหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั่วถึงและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยส่วนใหญ่สื่อสำหรับคนพิการ จะได้รับรู้ เรียนรู้ ดำเนินการเรียน ข้อมูลข่าวสาร ในหลายรูปแบบ กระทรวงศึกษาธิการโดยศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา(ศท.)และส่วนส่งเสริมการผลิตสื่อการศึกษาเพื่อคนพิการ(ศสพ.) ดำเนินการผลิตและเผยแพร่สื่อการศึกษา เพื่อเสริมการเรียนการสอน ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบและการศึกษตามอัธยาศัย สำหรับคนพิการทุกประเภทอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ ในหลากหลายรูปแบบ อาทิเช่น การนำโปรแกรม Speech Viewer มาใช้ เพื่อช่วยในการฝึกออกเสียงและฝึกพูด การจัดอุปกรณ์สัญญาณเสียง การพัฒนาโปรแกรมช่วยสื่อสารด้วยภาษาไทย การพัฒนามัลติมีเดีย ภาษามือไทย และการพัฒนาหนังสือเสียง เป็นต้น ซึ่งนอกจากสื่อในส่วนนี้ คงยังไม่เพียงพอในการสร้างความรู้ ความเข้าใจความบันเทิงในการเข้าถึงสิทธิของคนพิการอย่างแท้จริง

สำหรับ คนพิการทางสายตาที่มีสภาพร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาเช่นเดียวกับคนทั่วไป แต่มีข้อจำกัดในการเห็น ฉะนั้น คนตาบอดจึงใช้การฟังแทนการมอง และใช้ “ อักษรเบรลล์ ” แทนตัวหนังสือที่พิมพ์ตามธรรมดาทั่วไป แต่สื่อหรือเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น คนตาบอดอาจมีความต้องการในการเปิดรับหรือการรับรู้เพิ่มขึ้นเพื่อการ

พัฒนาศักยภาพของตนเอง ดังนั้น งานวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อและความต้องการรูปแบบรายการโทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา” ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อโทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา เพื่อศึกษาความต้องการสื่อโทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา และเพื่อศึกษาความต้องการรูปแบบรายการโทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา เพื่องานวิจัยดังกล่าวจะก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาารูปแบบสื่อโทรทัศน์ให้เกิดประโยชน์ต่อคนพิการทางสายตา รวมทั้งสามารถสร้างสรรค์จินตนาการ และเพิ่มความบันเทิงได้อีกทางหนึ่ง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อและความต้องการรูปแบบรายการโทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา” ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ โดยมุ่งศึกษาวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมและความต้องการรูปแบบรายการโทรทัศน์ของคนพิการ

ข่าวสารและความบันเทิง ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ การศึกษาการเปิดรับสื่อของผู้รับสารมีความคาดหวังจากสื่อว่า การบริโภคข่าวสารจากสื่อ จะช่วยตอบสนองความต้องการของเขาได้ โดยที่การเลือกบริโภคสื่อมวลชนนั้นจะขึ้นอยู่กับความต้องการ หรือแรงจูงใจของผู้รับสารเอง เพราะบุคคลแต่ละคน ย่อมมีวัตถุประสงค์และความตั้งใจในการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน (Klapper 1960) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการเลือกรับข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารเปรียบเสมือน เครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ซึ่งประกอบด้วย การกลั่นกรอง 4 ขั้นตอนลำดับดังต่อไปนี้

1. การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) เป็นขั้นแรกในการเลือกช่องทางการสื่อสารบุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งสารที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง เช่น การเลือกซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่ง เลือกเปิดวิทยุกระจายเสียงสถานีใดสถานีหนึ่งตามความสนใจและความต้องการของตน อีกทั้งทักษะและความชำนาญในการรับรู้ข่าวสารของคนเรานั้นก็ต่างกัน บางคนถนัดที่จะฟังมากกว่าอ่าน ก็จะชอบฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์มากกว่าอ่านหนังสือ เป็นต้น

2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) ผู้เปิดรับข่าวสารมีแนวโน้มที่จะเลือกสนใจข่าวจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยมักเลือกตามความคิดเห็น ความสนใจของตน เพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจหรือ ทัศนคติเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อไม่ให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือมีความไม่สบายใจ ที่เรียกว่า ความไม่สอดคล้องทางด้านความเข้าใจ (Cognitive Dissonance)

3. การเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective Perception and Interpretation) เมื่อบุคคลเปิดรับข้อมูลข่าวสารแล้ว ก็เชื่อว่ารับรู้ข่าวสารทั้งหมดตามเจตนาารมณ์ของ ผู้ส่งสารเสมอไปเพราะคนเรามักเลือกรับรู้และตีความหมายสารแตกต่างกันไปตามความสนใจ ทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาวะทางร่างกาย หรือสภาวะทางอารมณ์และจิตใจ ฉะนั้นแต่ละคนอาจตีความเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับลักษณะส่วนบุคคลดังกล่าว นอกจากจะทำให้ข่าวสารบางส่วนถูกตัดทิ้งไปยังมีกรบิดเบือนข่าวสารให้มีทิศทางเป็นที่น่าพอใจของแต่ละบุคคลด้วย

4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลจะเลือกจดจำข่าวสารในส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ ฯลฯ ของตนเอง และมักจะลืมหรือไม่นำไป ถ่ายทอดต่อในส่วนที่ตนเองไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย

หรือเรื่องที่ขัดแย้งค้ำกับความคิดของตนเอง ข่าวสารที่คนเราเลือกจดจำไว้นั้น มักมีเนื้อหาที่จะช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนความรู้สึกนึกคิด ทักษะคิด ค่านิยม หรือความเชื่อของแต่ละคนที่มีอยู่เดิมให้มีความมั่นคงชัดเจนยิ่งขึ้นและเปลี่ยนแปลงยากขึ้น เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในโอกาสต่อไป ส่วนหนึ่งอาจนำไปใช้เมื่อเกิดความรู้สึกขัดแย้งและมีสิ่งที่ไม่สบายใจ

ข่าวสาร สาระบันเทิงต่างๆ ผู้เปิดรับได้เลือกดู เลือกฟัง เลือกสนใจ เลือกจำ จึงต้องนำเสนอให้มีจุดเด่นออกมา เพื่อให้สามารถผ่านการเลือกแต่ละขั้นตอนของผู้เปิดรับได้ สิ่งที่จะช่วยให้ผ่านการเลือกจนเข้าไปถึงการรับรู้ของผู้บริโภค สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคลนั้น (ปรมะ สตะเวทิน, 2541) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคลไว้ดังนี้

1. ความต้องการ (Need) ปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งในกระบวนการเลือกของมนุษย์คือ ความต้องการ ความต้องการทุกอย่างของมนุษย์ทั้งความต้องการทางกายและใจทั้งความต้องการระดับสูงและความต้องการระดับต่ำ ย่อมเป็นตัวกำหนดการเลือกของเรา เราเลือกตอบสนองความต้องการของเรา เพื่อให้ได้ข่าวสารที่ต้องการ เพื่อแสดงรสนิยม เพื่อการยอมรับในสังคม เพื่อความพอใจ ฯลฯ

2. ทักษะคิดและค่านิยม (Attitude and Values) ทักษะคิด คือความชอบและมีใจโน้มเอียง(Preference and Predisposition) ต่อเรื่องต่าง ๆ ส่วนค่านิยม คือหลักพื้นฐานที่เรายึดถือ เป็นความรู้สึกที่ว่าเราควรจะทำหรือไม่ควรทำอะไรในการมีความสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อมและคน ซึ่งทักษะคิดและ ค่านิยมมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการเลือกใช้สื่อมวลชน การเลือกข่าวสาร การเลือกตีความหมายและการเลือกจดจำ

3. เป้าหมาย (Goal) มนุษย์ทุกคนมีเป้าหมาย มนุษย์ทุกคนกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิตทั้งในเรื่องอาชีพ การเข้าสมาคม การพักผ่อน เป้าหมายของกิจกรรม ต่าง ๆ ที่เรากำหนดขึ้นนี้จะมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อมวลชน การเลือกข่าวสาร การเลือกตีความหมาย และการเลือกจดจำเพื่อสนองเป้าหมายของตน

4. ความสามารถ (Capability) ความสามารถของเราเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งรวมทั้งความสามารถด้านภาษามีอิทธิพลต่อเรา ในการที่จะเลือกรับข่าวสารเลือกตีความหมาย และเลือกเก็บเนื้อหาของข่าวนั้นไว้

5. การใช้ประโยชน์ (Utility) กล่าวโดยทั่วไปแล้ว เราจะให้ความสนใจและใช้ความพยายาม ในการที่จะเข้าใจ และจดจำข่าวสารที่เราสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

6. สไตล์ในการสื่อสาร (Communication Style) การเป็นผู้รับสารของเรานั้นส่วนหนึ่ง ขึ้นอยู่กับสไตล์ในการสื่อสารของเรา คือ ความชอบหรือไม่ชอบสื่อบางประเภท ดังนั้นบางคนจึงชอบฟังวิทยุ บางคนชอบดูโทรทัศน์ บางคนชอบอ่านหนังสือพิมพ์ ฯลฯ

7. สถานะ (Context) สถานะในที่นี้หมายถึง สถานที่ บุคคล และเวลาที่อยู่ในสถานการณ์ การสื่อสาร สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการเลือกของผู้รับสาร การมีคนอื่นอยู่ด้วย มีอิทธิพลตรงต่อการเลือกใช้สื่อและข่าวสาร การเลือกตีความหมายและเลือกจดจำข่าวสาร การที่เราต้องถูกมองว่าเป็นอย่างไร การที่เราคิดว่าคนอื่นมองเราอย่างไร เราเชื่อว่าคนอื่นคาดหวังอะไรจากเรา และการที่คิดว่าคนอื่นคิดว่าเราอยู่ในสถานการณ์อะไร ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อการเลือกของเรา

8. ประสบการณ์และนิสัย (Experience and Habit) ในฐานะของผู้รับสาร ผู้รับสารแต่ละคน

พัฒนานิสัยการรับสาร อันเป็นผลมาจากประสบการณ์ในการรับข่าวสารของเรา เราพัฒนาความชอบสื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง รายการประเภทใดประเภทหนึ่ง ดังนั้นเราจึงเลือกใช้สื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง สนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง และเลือกจดจำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

กล่าวถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น ที่จำเป็นจะต้องบริโภคข้อมูลข่าวสารหรือความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งในกระบวนการเลือกของมนุษย์ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น หมายถึง เด็กที่สูญเสียทางการเห็นตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงตาบอดสนิท มักพบได้บ่อยๆ ในโรงเรียนและในสังคมทั่วไป ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นประเภทมองเห็นเลือนราง หมายถึง เด็กที่สูญเสียการมองเห็นในระดับน้อย ยังสามารถอ่านอักษรพิมพ์ขยายใหญ่ได้ หรือต้องใช้แว่นขยายอ่าน หากตรวจวัดความชัดของสายตาข้างดีเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ ระหว่างหรือถึงและลานสายตาแคบกว่า 30 องศา เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นประเภทมองเห็นเลือนรางนี้ ภายหลังจากการแก้ไขแล้วจะมองเห็นได้บ้างและสามารถใช้สายตาได้บ้างใน ระยะ 20/70 หมายความว่า บุคคลนี้จะมองเห็นได้ในระยะ 20 ฟุตโดยคนตาปกติจะมองเห็นได้ในระยะ 70 ฟุต การเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนร่วมกับเด็กปกติ เช่น การเตรียมความพร้อมทางการเคลื่อนไหว วุฒิภาวะทางสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม ความความสามารถทางภาษา ความสามารถที่จะทำงานได้โดยไม่มีการควบคุมตลอดจนทักษะพื้นฐานที่ใกล้เคียงกับระดับชั้นที่เด็กจะเข้าเรียนร่วม

2. ตาบอดสนิท หมายถึง เด็กที่สูญเสียการมองเห็นในระดับมาก สายตามองอะไรไม่เห็น หรือเด็กที่มีสายตาเหลืออยู่น้อยมาก หรือไม่มีเลย ซึ่งเป็นการสูญเสียการมองเห็น 2/200 หรือน้อยกว่านั้นหากตรวจวัดความชัดของสายตาข้างดี เมื่อแก้ไขแล้วควรอยู่ในระดับ หรือจนบอดสนิท และลานสายตาแคบกว่า 20 องศา ต้องสอนให้อ่านหนังสือเบรลล์ ฟังเทปหรือแผ่นเสียง

โรงเรียนการศึกษาคณาบอดธรรมสาธิตมหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยพระองค์ท่านเสด็จพระราชดำเนินทรง เปิดโรงเรียนในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 เป็นโรงเรียนเอกชนประเภทการศึกษาพิเศษ ซึ่งได้รับอนุญาตให้จัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกจากนี้ยังเป็นหน่วยส่งเสริมและสนับสนุนนิสิตนักเรียนตาบอดในระดับอุดมศึกษาของภาคใต้ โดยจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ อุปกรณ์ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา รวมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีที่จำเป็นให้แก่ครอบครัว ชุมชน บุคลากรของหน่วยงาน และสถานศึกษาต่างๆ ที่ดูแลหรือให้เด็กนักเรียนตาบอดได้มีโอกาสเข้าเรียนร่วมกับเด็กตาดีในชั้นเรียนปกติ โดยปรัชญาของโรงเรียนคือ "ชีวิตเริ่มต้นที่โอกาส ความสามารถเพิ่มพูนด้วยการศึกษา สู่ความก้าวหน้าด้วยคุณธรรม" (Life begins with opportunities, abilities increased by education, morality leading to progress.) สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนทางโรงเรียนเน้น 4 ด้าน คือ 1. ฝึกทักษะทางด้านวิชาการ 2. ฝึกทักษะการใช้ชีวิต 3. ฝึกทักษะการทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม (Orientation & Mobility Skills) และ 4. การส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนในสถานศึกษาทั่วไป โรงเรียนการศึกษาคณาบอดธรรมสาธิตมหาดใหญ่ จำนวนบุคลากรมีจำนวน 24 คน และนักเรียนทั้งสิ้น 79

คน แบ่งเป็นชาย 39 คน หญิง 40 คน เป็นนักเรียนประจำทั้งสิ้น 76 คน และไป-กลับ 3 คน จากข้อมูลพบว่ามีนักเรียนประเภทตาบอดสนิท จำนวน 39 คน ประเภทมองเห็นเลือนราง จำนวน 34 คน และพิการประเภทซ้อนคือตาบอดสนิทและพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ จำนวน 6 คน

สื่อสำหรับคนพิการ ปัญหาของคนกลุ่มนี้คือ การมองไม่เห็น หรือมองเห็นเลือนราง ดังนั้น ต้องการเครื่องมืออุปกรณ์ที่สามารถ ทดแทนสายตาของเขาได้ เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตอยู่ อุปกรณ์ขั้นพื้นฐาน ที่สามารถพึ่งตัวเองได้ ได้แก่ นาฬิกาพูดได้ เครื่องคิดเลขพูดได้ เครื่องเบิกเงิน (ATM) พูดได้ เป็นต้น ในต่างประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต คนตาพิการมีมากมาย และผลิตออกมาเป็นผลิตภัณฑ์ สำหรับคนตาพิการโดยเฉพาะ เช่น โน้ตบุ๊กคนตาบอด (Portable Note takers) เป็นอุปกรณ์ที่คนตาบอด สามารถพกพาไปไหนมาไหน เพื่อทำงานนอกสถานที่ได้ เช่นเดียวกับโน้ตบุ๊กคนตาดี แต่มีลักษณะพิเศษคือ เป็นพิมพ์เป็นแป้นพิมพ์เบรลล์ และสามารถแปลงรหัสเบรลล์ เป็นอักษรธรรมดาได้ มีลักษณะพิเศษคือ มีความสามารถอ่านออกเสียงได้ และมีฟังก์ชันการทำงานเหมือน เครื่องบันทึกส่วนบุคคล (Organizer) สามารถบันทึกการพิมพ์ได้ เหมือนตัวประมวลคำ (Word processor) สามารถสั่งพิมพ์ข้อความได้ หรือเครื่องรู้จำอักขระด้วยแสง (Optical Character Recognition) เครื่องนี้มีความสามารถในการอ่านอักขระ และกราฟิกของสิ่งพิมพ์ โดยสามารถแปลงข้อมูลที่ป้อนเข้า (input) เป็นข้อมูล output ได้ 3 อย่างคือ 1. ไฟล์คอมพิวเตอร์ ผู้ใช้สามารถเก็บบันทึกได้ และอ่านได้ด้วยเครื่องอ่านอักขระ 2. เสียงพูด ผู้ใช้สามารถรับรู้สิ่งพิมพ์ที่ผ่านเครื่องนี้เป็นเสียงพูดได้ในเวลานั้นๆ และ 3. อักษรเบรลล์ ผู้ใช้สามารถต่ออุปกรณ์นี้กับอุปกรณ์อ่านอักษรเบรลล์ และสามารถอ่านได้ในเวลานั้น หรือโปรแกรมอ่านหน้าจอ (Screen Reading Program) การบริการบรรยายภาพในการดูวิดีโอ (Descriptive Video Service) โดยไม่รบกวนเสียงในภาพยนตร์ การบริการเช่นนี้ จะช่วยให้คนตาบอด สามารถรับรู้ภาพแวดล้อม ในภาพยนตร์ด้วยการบรรยายภาพประกอบ ทำให้ได้รสชาติเช่นเดียวกับตามองเห็น อุปกรณ์การสื่อสารทางโทรศัพท์ (Telephone Communication Devices (TDD)) สามารถต่อเข้ากับแป้นพิมพ์คอมพิวเตอร์ ทั้งธรรมดา และเป็นอักษรเบรลล์ และสามารถแสดงข้อมูล ได้ทั้งอักษรเบรลล์ และภาษามือได้ อุปกรณ์นี้ยังสามารถช่วยให้คนหูหนวก และคนตาบอดติดต่อสื่อสารกันได้ รวมทั้งโทรทัศน์วงจรปิด (Closed Circuit Television- CCTV) ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยให้ คนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น สามารถมองเห็นภาพ หรือตัวอักษร โดยการขยายสิ่งพิมพ์ให้ใหญ่ขึ้น ปัจจุบัน CCTV เพิ่มคุณสมบัติใหม่คือมี Optional keypads ที่สามารถแสดง เวลา วันที่ และรายการโทรศัพท์ได้ แต่สำหรับสื่อโทรทัศน์ก็เป็นอีกสื่อหนึ่งที่สามารถส่งเสริมให้คนพิการ ได้เรียนรู้เพื่อเปิดโลกทัศน์ได้จากการดูหรือฟังเสียง

สำหรับพฤติกรรมกรเปิดรับสื่อโทรทัศน์และความต้องการรูปแบบรายการโทรทัศน์นั้น รายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกันอยู่นั้น สามารถจัดแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ คือ รายการสดในสตูดิโอ/ห้องส่ง (Live Program in Studio) รายการสดนอกห้องสถานที่ และ รายการที่มีการบันทึกเทปไว้ล่วงหน้า (Video Tape Recording) และปัจจุบันนี้ มีพัฒนาการรูปแบบการนำเสนอที่หลากหลายมากขึ้น ซึ่งอาจจำแนกแยกย่อยได้อีกแบบหนึ่งคือ

1. รายการพูดคนเดียว (straight talk program) ผู้ดำเนินรายการจะดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ โดยไม่มีผู้ร่วมรายการ ลักษณะเด่นของรายการนี้ ก็คือ ตัวผู้ดำเนินรายการและสาระที่จะเสนอ
2. รายการสนทนาและสัมภาษณ์ (forum and interview program) การสนทนาจะเป็นการ

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่มีผู้ดำเนินรายการสองคนร่วมสนทนาในประเด็นนั้นร่วมกัน สำหรับประเด็นที่นำเสนอ ควรอยู่ในความสนใจ ลักษณะเด่นของรายการนี้ ก็คือ ตัวผู้ดำเนินรายการและสาระที่จะเสนอในบทสัมภาษณ์

3. รายการอภิปราย (Panel discussion) เป็นรายการที่มีกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ร่วมกัน พิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือปริศนาหรือกัน โดยมีผู้ดำเนินรายการ 1 คนที่ทำหน้าที่ในการเชิญชวนให้ผู้เข้าร่วม การอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นปัญหาที่มีอยู่

4. เกมโชว์ และการแข่งขันตอบปัญหา (Games show and Quiz show) เป็นความรู้สึกร่วมของผู้ชมที่ได้รับชมการแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันกีฬาหรือการแข่งขันด้านเชาวน์ปัญญา

5. รายการสารคดี (Documentary/Feature) รายการสารคดีเป็นรายการที่มุ่งนำเสนอข้อเท็จจริง ให้ความรู้ ข้อมูล และเหตุการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ชม เรื่องราวที่เสนอเป็นเรื่องจริง

6. รายการปพลิเคชันและดนตรี (Variety show and music program) มีวัตถุประสงค์หลัก คือ การ ให้ความบันเทิงกับผู้ชม แต่อาจจะจัดในรูปแบบที่ให้ความรู้ และความบันเทิงพร้อมกันได้ ที่เรียกว่าสาระบันเทิง รายการ ประเภทนี้จะประกอบด้วย ดนตรี ละคร ตลก กายกรรม แข่งขัน ตอบปัญหา พุคคย สัมภาษณ์ และการแสดงต่าง ๆ มี หลากหลายรูปแบบผสมกัน เนื้อหาที่แตกต่างกันไป

7. รายการเพื่อการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ ให้การศึกษา ทักษะใหม่ ๆ ความคิดหรือ หลักให้ถือปฏิบัติ เพื่อให้บุคคลดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม

8. รายการข่าว (Newscast) เป็นการเสนอรายงานเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในแต่ละวันโดยอยู่ใน ความสนใจและเกิดผลกระทบในวงกว้าง ข่าวจะต้องมีความสดใหม่ ทันต่อเหตุการณ์ และสามารถตอบคำถาม 6 ประการ คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร สื่อประกอบข่าว อาจจะได้แก่ ภาพนิ่ง เช่นกราฟิก แผนภาพ แผนภูมิ ภาพถ่าย หรือภาพเคลื่อนไหว เช่น ภาพยนตร์ ภาพที่มีการบันทึกเทปไว้ล่วงหน้า หรือภาพแอนนิ เมชัน (Animation) เพื่อเพิ่มสีสันและความสมจริงในการเหตุการณ์ข่าว

9. รายการสาธิต (Demonstration program) คือรายการที่แสดงถึงขั้นตอนหรือกรรมวิธีในการ ดำเนินการบางอย่างตามลำดับขั้น เช่นสาธิตการทำอาหาร การซ่อมเครื่องมือ การประดิษฐ์เครื่อง

10. รายการละคร (Drama program) เป็นการนำเสนอเรื่องราวต่างๆผ่านตัวแสดง ซึ่งจะต้องเกิด จากการผสมผสานเนื้อหาในบทกับศิลปะการจัดฉาก แสง เสียง ตำแหน่งภาพ การลำดับภาพ

10. รายการผู้หญิง (Woman program) ปัจจุบันบทบาทของผู้หญิงต่อครอบครัว ต่อสังคม เศรษฐกิจการเมืองมีมากขึ้น โดยเฉพาะผู้หญิงกับการทำงานเพื่อสังคม การเมืองมีเพิ่มมากขึ้น

11. รายการเด็ก การเขียนบทสำหรับรายการเด็กนั้น ผู้เขียนบทจะต้องศึกษากลุ่มผู้ชมให้อ่องแท้ เพราะเด็กในกลุ่มอายุต่างกันเพียงเล็กน้อย ความสนใจจะต่างกันไป ระยะเวลาของความ สนใจก็ต่างกันด้วย เนื้อหา ที่เขียนสำหรับเด็กไม่ควรมากเกินไป ภาษาที่ใช้ ควรเหมาะสมที่จะสื่อสารกับเด็ก ทำให้เด็กเข้าใจง่าย ข้อมูล เกี่ยวกับพฤติกรรม ความสนใจ ความชอบของเด็กวัยต่าง ๆ ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือเกี่ยวกับจิตวิทยาเด็ก วัตถุประสงค์สำคัญของบทสำหรับเด็กควรส่งเสริมพัฒนา สิ่งที่ดีงามด้านต่าง ๆ ให้กับเด็ก ซึ่งนับว่าเป็น วัตถุประสงค์หลักในการเขียนบทวิทยุสำหรับเด็ก

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนโรงเรียนการศึกษาคณาตบอดธรรมสาครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 73 คน โดยเป็นนักเรียนตาบอดสนิท จำนวน 39 คน และประเภทมองเห็นเลือนราง 34 ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลและจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา อธิบายแต่ละหัวข้อคำถาม รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและความต้องการรูปแบบรายการโทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา” พบว่า จากกลุ่มตัวอย่าง ประเภทตาบอดสนิท จำนวน 39 คน และประเภทมองเห็นเลือนราง 34 คน แบ่งออกเป็นนักเรียนออกเป็น 3 ระดับ คือระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา โดยนักเรียนมีภูมิลำเนามาจากหลายจังหวัด เช่น จังหวัดยะลา จังหวัดพัทลุง จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสตูล จังหวัดตรัง จังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดกระบี่ จังหวัดระนอง จังหวัดอ่างทอง (1) พฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา เลือกที่จะเปิดรับสื่อโทรทัศน์แบบสมัครสมาชิกทุกวัน โดยใช้อุปกรณ์ คือ เครื่องรับโทรทัศน์ ทั้งนี้คนพิการส่วนใหญ่ใช้ในการรับทราบข่าวสารจากอีกทั้งยังรับสื่อวิทยุกระจายเสียง อินเทอร์เน็ต และสื่อเสียง (ประเภทหนังสือเสียง นิตานเสียง) ด้วย และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เปิดรับรายการทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ทุกวันจันทร์- ศุกร์ เวลา 06.00-09.00 น. โดยให้ความสนใจเปิดรับรายการประเภทรายการข่าว (สังคม การเมือง และเศรษฐกิจ) รายการสารคดี และการ์ตูน ตามลำดับ (2) สำหรับความต้องการสื่อโทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ แสดงความคิดเห็นว่า สถานการณ์ปัจจุบันของรายการโทรทัศน์ประเภทต่างๆ มีความเหมาะสมที่จะส่งเสริมหรือสนับสนุนให้คนพิการทางสายตา โดยจุดเด่นของสื่อโทรทัศน์ คือ ให้ความรู้และข้อมูลข่าวสาร ที่รวดเร็ว หลากหลาย รอบด้าน พร้อมทั้งการนำเสนอมีความสมบูรณ์แบบ ทั้งภาพ เสียง แต่ จุดด้อยของสื่อโทรทัศน์ในความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่า ยังไม่มีการสนับสนุนรายการที่เน้นต่อกลุ่มคนพิการทางสายตา และกิจกรรมในบางรายการยังไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการทางสายตา (3) โดยความต้องการรูปแบบรายการโทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ต้องการ ให้คนพิการทางสายตาสามารถมีส่วนร่วมในรายการต่างๆ ได้ เช่น การเล่นเกมส์ การตอบคำถาม โทรศัพท์พูดคุย การส่ง SMS โดยขอให้มีการแจ้งหมายเลขโทรศัพท์ หรือที่อยู่ให้ทราบ รวมทั้ง การบรรยายหรือพากย์เสียงรายการประเภทกีฬา เน้นทุกท่าทางเพื่อสามารถจินตนาการตามได้ และขอให้มีการดำเนินการใช้ความรู้ด้านสังคมสงเคราะห์ของคนพิการให้บุคคลทั่วไปได้ นำเสนอเพื่อให้คนในสังคมส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจและให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้ดีขึ้น รวมทั้ง กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ ขอให้ลดจำนวนรายการและข่าว ที่มีการนำเสนอเนื้อหา ที่มีความรุนแรง

อภิปรายผล

วิจัย เรื่อง “พฤติกรรมกรเปิดรับสื่อและความต้องการรูปแบบรายการ โทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา”

(1) พฤติกรรมกรเปิดรับสื่อโทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา โดยส่วนใหญ่ใช้ในการรับทราบข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องกับ ศศโตพศ จิตรวานิชกุล,2542 ที่กล่าวว่า คนตาบอดในเขตกรุงเทพมหานครมีความสนใจในการเปิดรับสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาประเภทข่าวสารมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เนื้อหาประเภทความรู้และบันเทิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (2) สำหรับความต้องการสื่อโทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า สถานการณ์ปัจจุบันของรายการโทรทัศน์ประเภทต่างๆมีความเหมาะสมที่จะส่งเสริมหรือสนับสนุนให้คนพิการทางสายตา แต่จุดด้อยของสื่อโทรทัศน์ในความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่า ยังไม่มีการสนับสนุนรายการที่เน้นต่อกลุ่มคนพิการทางสายตา และกิจกรรมในบางรายการยังไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการทางสายตา ซึ่งก็สอดคล้องกับ ศศโตพศ จิตรวานิชกุล,2542 ที่กล่าวว่า ความต้องการในการเปิดรับสื่อมวลชนของคนตาบอด คือต้องการให้สื่อมวลชนผลิตสารหรือให้บริการสื่อโดยคำนึงถึงการเข้าถึงของผู้รับที่เป็นคนตาบอดด้วย และต้องการให้สื่อมวลชนให้ข้อมูล ข่าวสาร ข้อมูล แก่คนตาบอดเพิ่มขึ้น เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและการพัฒนาตนเอง รวมทั้งต้องการให้สื่อมวลชนนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับคนตาบอดเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับคนตาบอดในสังคม และสอดคล้องกับ พันธุ์พิชญา ปัญญาฟู ,2548 ที่กล่าวว่า ผู้พิการที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากสื่อที่เปิดรับเพื่อให้สามารถทันเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เพิ่มความรู้ ความเข้าใจและรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรรู้ เพิ่มข้อมูลเพื่อพูดคุยและสนทนากับผู้อื่นๆ เสริมสร้างความคิด ทำให้มีความคิดกว้างไกล ช่วยในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เพื่อความตื่นตัวเหมือนได้อยู่ในเหตุการณ์นั้นๆ (3) ความต้องการรูปแบบรายการโทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ต้องการ ขอให้มียุทธการที่นำเสนอด้านการใช้ความรู้ด้านสังคมสงเคราะห์ของคนพิการให้บุคคลทั่วไปได้รับทราบและนำเสนอเพื่อให้คนในสังคมส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจและให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ควรพิจารณาเพิ่มสัดส่วนของรายการโทรทัศน์สำหรับคนพิการ ในส่วนของรายการข่าว รายการสารคดี และรายการการ์ตูน โดยเฉพาะ ผู้ผลิต ผู้นำเสนอ หรือผู้กำกับดูแลก็ดี ควรพิจารณาสร้างและนำเสนอเนื้อหาที่เพิ่มพูนความรู้ ให้แก่คิดที่ดี เสริมสร้างปัญญา จินตนาการ และสร้างแบบอย่างที่ดีให้กับคนพิการ
2. ควรมีการพัฒนาในรูปแบบสื่อโทรทัศน์ให้มียุทธการที่นำเสนอด้านการข่าวสารที่เกิดประโยชน์ต่อสังคม และมีข้อมูลสำหรับคนพิการนำเสนอให้บุคคลทั่วไปได้รับทราบเพื่อความรู้ ความเข้าใจและให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้ดีขึ้น
3. การผลิตรายการโทรทัศน์ในรูปแบบต่างๆนั้น ควรเน้นให้คนพิการทางสายตาสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในรายการต่างๆ ได้ด้วย เช่น การเล่นเกมส์ การตอบคำถาม โทรศัพท์พูดคุย การส่ง SMS รวมไปถึงลักษณะการบรรยายที่ควรเน้นให้สามารถจินตนาการตามได้ เช่น การแข่งขันฟุตบอล ชกมวย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้พิการ(ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.m-society.go.th/index.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 1 พฤศจิกายน 2555).

นายสนอง จวนสง, ผู้อำนวยการโรงเรียนการศึกษาคนตาบอดธรรมสาทหาดใหญ่.สัมภาษณ์,

22 กุมภาพันธ์ 2556.

นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนการศึกษาคนตาบอดธรรมสาทหาดใหญ่, (ครั้งที่ 1-2) จังหวัดสงขลา.

สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2555 และ 22 กุมภาพันธ์ 2556

ประมะ สตะเวทิน หลักและทฤษฎีการสื่อสาร กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

2528

พัชรินทร์ เกตุจันง, รายงานการทบทวนวรรณกรรมการสื่อสารเกี่ยวกับความพิการ/คนพิการ

นครเหนือ. มหาวิทยาลัยมหิดล,2548.

พันธุ์พิชญา ปัญญาฟู. สื่อกับความต้องการของคนพิการทางสายตา โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือใน

พระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่มหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยแม่โจ้. 2548

โรงเรียนการศึกษาคนตาบอดธรรมสาทหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.cfbsk.org/> (วันที่ค้นข้อมูล : 1 พฤศจิกายน 2555).

สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการศึกษาสภาพและความต้องการใช้สื่อการศึกษาของนักเรียน

ตาบอดระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเรียนร่วมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. 2548.

ศศโสฬส จิตรวานิชกุล. การศึกษาพฤติกรรม ความสนใจ และความต้องการในการเปิดรับสื่อของคนตา

บอดในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการ

สื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2542.

ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา.2555 ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการศึกษาเพื่อคนพิการ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

[http:// www.braille-cet.in.th](http://www.braille-cet.in.th) (วันที่ค้นข้อมูล : 15 พฤศจิกายน 2555).

Klapper, Joseph T. The Effects of Mass Communication, New York: The free Press, 1960